

מתיכונים חסונים

רים, הכשרונות המיוחדים שלכם שוב אינם דרושים. להיפך, הם פסולים בהנהגת מדינה ריבונית, דמוקרטית ומכבדת-חוק. קבלונו את תורת האמת, ולכו הביתה!"

★ ★ ★

קרה ההיפך: אנשי-הרכש הם ששלחו הביתה את מפקדי-הפלמ"ח הקרביים. הם עצמם נשארו בשלטון. הם פשוט העבירו את שיטותיהם, מנהגיהם, השקפיהם וכשרונותיהם המיוחדים למשרדי הממשלה החדשים. המגיעים של ימי מיסחר-הנשק לא נותקו. להיפך, אנשי-הרכש, שפעלו עתה בשם ה"מדינה", השתמשו בהם להרחבת תחום-פעולתם על-פני כדור-הארץ כולו. המיסחר החדש-יטרי הפך דו-סטרני. סוחריה-הנשק הישראלים שוב אינם קונים בלבד. הם גם מוכרים.

רק כספי גמור ישרה את עצמו כי ישנו פיקוח ציבורי בלשהו על פעילות חובקת-עולם זו. דרושה תמימות רבה כדי להאמין כי זקן בן 75, היושב על תריסר כסאות נוסף על עיסוקיו בתנ"ך וביוגא, יכול להפעיל ביקורת של ממש על מעשי נערי-טיפוחיו אלה.

לא מכבר אמר שר-ישראלי באונוי קבוצה גדולה של חברי מפלגתו, כי לדעתו משמעות הכנסות מיסחר בינלאומי זה לי מטרות נסתרות רבות, כולל תעמולת-הבכירי רות של מפא"י. כששאלתי על אילו הוכחות הוא מבסס האשמה חמורה זו, משך בכתפיים והפליט: "הוכחות? אדרבא, תמצא אתה את ההוכחות!"

תגובה זו משקפת היטב את מידת הביקורת והפיקוח שיש לממשלה, לכנסת ולמבקר-המדינה על פעילות מסועפת ורבי-סטרית זו, בה מתגלגלים מיליונים בלתי-ספורים ובה נקבעת למעשה מדיניות המדינה.

★ ★ ★

היה זה מעשה-שרירות מצדנו אם ניחד את הדיבור על אנשי הרכש בלבד, מבלי להזכיר גם את חבריהם — את אנשי הש"י של ההגנה, ואת אנשי עלייה ב'.

גם אלה עסקו בעבודה קדושה. וגם אלה נאלצו להסתגל, במידה זו או אחרת, לשיטות העולם התחתון, שטיפק את הידיעות לשי"י ואת דרכי-התחבורה לעליה ב'. אמנם, במוסדות אלה, ובייחוד במוסד העלייה, שררה אחרת קצת אחרת, ועל כן נדבקו מעטים-ייחסית מאנשיהם ברוח הקנאות, המזימות וחוסר-האחריות.

אך אל נא נשכח: המוסדות המדיניים של ישראל ולדו במחלקה המדינית של הסוכ"ג, בה לא היה שום הבדל (אישי או מהותי) בין השי"י ובין היחסים המדיניים. איש כמו ראובן שילוח המנוח היה קודם כל אלוהי, איש הקשר עם האיטליאני, איש התככים והסוכנים — ורק נוסף על כל אלה איש מדיני.

איש זה קבע, למעשה לבדו, את קו המדינה בעולם הערבי כמשך עשר שנים תמימות. כך פשטו שיטות השי"י על סוגי ציה אחרת לגמרי, ועד אין שיעור חשובה יותר: עיצוב מדיניות ישראל במרחב.

★ ★ ★

ך או אחרת: טיפוס מסויים שולט במדינה. ככל שמתרחקים ימי הרכש והשי"י, אין השפעתו של טיפוס זה פוחתת, אלא להיפך — היא מתגברת. הוא מקוה כי יוכל בעתיד לחתר על חזית-סרק של הזקן, לשלוט בלעדיו ואחריו.

הראל או בפתח. מי שהתאים לאווירה זו, עלה מעלה-מעלה והשיג הישגים חשובים. כאלה היו שמעון פרס, טדי קולק, אהוד אבראל ושתי.

★ ★ ★

אמרינא הדבר בפתיחה: אין אנו באים ללול כלל וכלל בהישגים אלה, או כחיבתו של התפקיד בשעתו. בלעדי ה"נשק שהגיע לידנו, תוך כדי מהלך הקרי"ב, ספק אם היינו מצליחים להחזיק את החזית. על כן, כל התודה הראויה לאנשי הרכש דאז.

ובכל זאת: לא במקרה הגיע מי שהגיע לרכש, ולא במקרה הגיע מי שהגיע לפלוגת חיל-רגלים בנולו. לא במקרה הפכו פרס וקולק אנשי-רכש, כשם שלא במקרה הפכו חיים לסקוב וצירה למג"דים קרביים.

זה הכל עניין של אופי. כל אחד

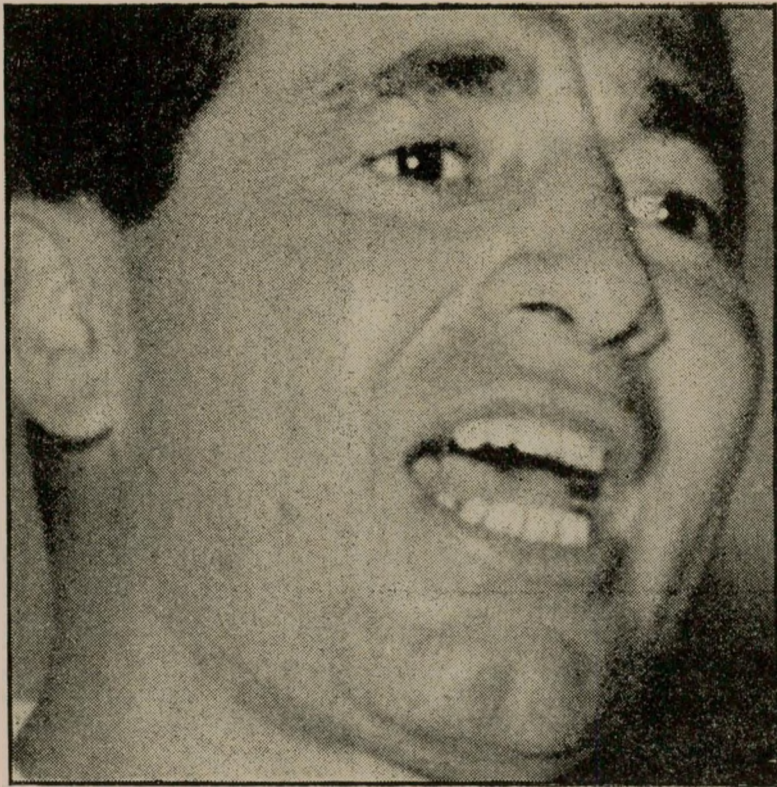
אחד מהשרים שם לב לכך בשעתו. אותה תערוכת בתי-ישימה של הצאייאמת, טיש טוש, האפלה, הכהשות כזבים בלטה גם בפרשת הכור האטומי בדימונה. בקיצור: אין זה סגנון ממלכתי של מנהיגי גים לאומיים, הפועלים לעיני הציבור וה"כסופים לביקורתו. הסגנון מתאים יותר לקבוצת מחתרת, היראה את אור השמש, המשותרתת מכל ביקורת יעילה.

אין כל פלא בכך, אם נקח בי חשבון מניין באו בחורים אלה, מה כור מהצבתם, באיו אויירה התחנכו והתגבשו.

★ ★ ★

החבורה הישולטת כיום במדינת ישראל ראל מורכבת בעיקר מאנשי ה"רכש" של ההגנה.

אלה האנשים שקיבלו על עצמם, בתקופה

טעות היא לבלבל את הצבא עם הרכש

הגיע למקום ולעיסוק שהתאים לאופיו. על כן טעות היא לבלבל את הצבא עם הרכש, ואת טיפוס החייל עם הטיפוס ה"מסויים. זהו דבר והיפוכו.

★ ★ ★

המחממה נגמרה מפקדי-הפלוגות חזרו ברובם הביתה, הפכו אורחים טובים, עובדי פלחה או סוכני ביטוח. אך אנשי הרכש לא חזרו הביתה. הם נשארו אנשי רכש.

כי בינתיים התחבבו בחורים אלה על האדם שהיה אחראי להלכה, למעשיהם, ושהיה נידמה לו שהוא מפקח עליהם. דויד בן-גוריון הפך מנהיג-קבע של המדינה, ואנשי-הרכש הפכו עוזרי-הקבע שלו. אומרים שהמחממה אוכלת את בניה. כי הגיעה לשלטון, היא ממחרת להעמיד אל הקיר את המהפכנים המקצועיים שהנחילו לה את נצחונה.

בישראל לא הועמדו סוכני ה"רכש" אף הקור, ועד כך יש לבדוק. אישם הם גם לא הורחקו מעמדות השרותן. לא נאמר להם באדיבות: "ראויא. בחו"

רוזן דה-הימוראבו אמר פעם: "פרוס" היא צבא שיש לו מדינה."

עד מדינת-ישראל אפשר לומר: "אין זו מדינה שיש לה סוחר-נשק. אלה הם סוחר-נשק שיש להם מדינה!"

לאחרונה הוכח הדבר שוב בסרת ה"עוזים" שנמצאו באנגולה. וגם זו אינה אלא גילת-החזרת של הרבה פרשות קודמות, כגון מסוסי-הנשק המסוּסם שנלכד במקרה באלג'יריה ואספקת נשק לרוזנים דרום-אמריקאיים.

כל עיסקה של מיסחר בנשק היא אקט פוליטי ממדרגה ראשונה. כשאין לשר החוץ שליטה על סוחריה-הנשק, פירוש הי דבר כי לא שר-החוץ הוא המנהל את מדיניות המדינה, אלא סוחריה-הנשק. מרכז המיסחר-בנשק הופך משרד-החוץ אלטרנטיבי, ולמעשה משרד-החוץ יחיד. כי משרד-החוץ הלגיטימי, שאינו חולש על עיצוב מדיניות החוץ, יורד למעשה לדרגת משרד-דואר דיפלומטי.

גם עובדה זו אינה מוצה עדיין את כל חשיבותם של סוחר-הנשק בישראל. חשיבה עוד יותר העובדה כי קיימת במדינה אירי-אוליגוריה של מיסחר-בנשק, הגובלת עם סוחר-רתי. זהו פולחן ה"רכש".

★ ★ ★

בחשיב-עשרה השנים האחרונות קרו שני דברים, שאין דוגמה להם בכל מדינה אחרת בעולם: ראשית, נוצר המושג "ענייני חק"ב-בטחון".

כלומר, שני עניינים אלה, שאינם שייכים יחד, שכלל אינם קיימים במישור אחד, צורפו באופן שרירותי ליחידה אחת. ענייני הבטחון חדלו להיות פועל-יוצא של המדיניות, פונקציה ביצועית של המדיניות — אלא השתלטו למעשה על המדיניות, והפכו את המדיניות פונקציה של עצמם.

שנית, ענייני החוץ והבטחון (אולי נקרא להם, למען הקיצור, עחו"ב, על משקל עכו"ם) נכלעו כולם עדידי ה"רכש".

תחת להיות פונקציה-מישנה של עחו"ב, אחת מעשרות רבות, בלע מיסחר-הנשק את ענייני-החוץ וענייני-הבטחון גם יחד, את עולמו המלא של משרד-החוץ ואת עולמו המלא של צה"ל. הוא דומה לאבר בגוף, המתפתח כתוצאה ממחלה והבולע את המזון המיועד לגוף כולו.

בשנת 1961 כבר הפכו ענייני ה"רכש" שם נירדף לענייני-חוץ-ובטחון. הם מעסיקים את עיקר זמנם של ראשי-הממשלה, שר-הבטחון, סגנו, שורת הבוסים של משרד-הבטחון, ועדת-החקוץ-ובטחון של הכנסת, וכל שאר הנוגעים בענייני המדיניות.

סוחריה-הנשק שולטים במדינה. הם המחזיקים בראשיה-הממשלה הי בתי-פאטיר, מקיפים אותו ומועי דים כאנשי-אמונו. האידאולוגיה שלהם, השקפת עולמם, גישתם המעשית, סגנונם — הם המעצבים את מדיניות המדינה.

על כן מן הראוי שנקדיש להם מבט ממושך יותר. מי הם? מה אוסיים? מה השקפתם, סגנונם?

★ ★ ★

נקח, למשל, את פרשת העוזים באנגור לה. משר-ההכחשות, מסכת הכזבים, מערכת הסודיות, את איתן התכונות נמצא בכל עניין הכפוף לאותם בחורים. פרשת מסוסי-הנשק האלג'ירי לא הובהרה מעולם. עניין מכירת הנשק לגרמניה נתגלה במיקרה, על-ידי מקור גרמני, ורק אז נתברר כי הונגב במירמה לפרוטוקול קודם של אחת מישיבות הממשלה, כבלי שאף